

Pizza

Salvatore na našu prvú schôdzku dorazil na rapkajúcej červenej fiatke a meškal vyše dvadsať minút. Autíčko vyzeralo ako plechovka, podľa zvuku mlelo z posledného a z výfuku vypúšťalo hustý dym, až som sa rozkašľala. Salvatore zastal, dvakrát krátko zatrúbil a naširoko sa na mňa usmial.

Chlapík príde na prvé stretnutie a dvadsať minút mešká. Čo si to dovoľuje?

Do Neapola som prišla niekoľko dní predtým na trojmesačnú prax na americkom konzuláte, po dokončení prvého stupňa štúdia na vysokej škole, a teraz som stála pred vchodom do internátnej školy, kde som si prenajala izbu, oblečená v krátkej modrej bunde a čiernych nohaviciach.

Moja prax nebola zameraná na postup v kariére, išlo skôr o dodržanie tradície – členovia mojej rodiny počas štúdií alebo po nich „zbierali skúsenosti zo zahraničia“. Na povale rodičovského domu vo Washingtone máme veľké kožené albumy s fotografiami, kde nájdete fotku naširoko sa usmievajúceho otca z roku tisícdeväťstošesťdesiatjeden v Bordeaux i mamu v tvídovom kostýme v Bologni v roku tisícdeväťstošesťdesiat-

šesť. Rodičia sa naučili cudzie jazyky a získali zážitky, ktoré im ostali na celý život. Keď prišiel rad na mňa, uvažovala som, kam sa vyberiem.

Neapol spočiatku vôbec nebol mojím cieľom. Keď som ako dieťa chodievala cez prázdniny do Talianska, toto mesto sme po ceste do Pompejí alebo na Vezuv obchádzali alebo prechádzali cezeň najrýchlejšie, ako sa dalo. Hovorilo sa, že je špinavé a nebezpečné. Môj starý otec, ktorého rodičia pochádzali z Kalábrie, vravieval, že Neapolčania vám ukradnú ponožky, aj keď si nevyzujete topánky.

„Mala by si ísť do Toskánska,“ odporúčali mi rodinní priatelia. „Videla si už Siennu? A Florenciu?“

Pokojná nádhera Toskánska by sa naozaj hodila k dievčaťu z vyššej triedy, akým som bola. Viac-menej sa odo mňa očakávalo, že pôjdem tam – vždy som predsa robila to, čo som mala. Celé detstvo som dosahovala nadpriemerné výsledky na súkromných školách a aj na vysokej som „predbiehala očakávania, aby na mňa mama s ockom boli pyšní“. Nastal čas na zmenu.

Americký konzul v Neapole bol spolužiakom mojich rodičov zo štúdií medzinárodných vzťahov. Na jednej charitatívnej večeri vo Washingtone ma k nemu posadili a on sa ma spýtal, či som pri plánovaní zahraničnej praxe neuvažovala o Neapole. Keby som mala záujem, zariadil by mi neplatenú prax v politickej kancelárii konzulátu.

Neapol?

Spomenula som si na ukradnuté ponožky a peňaženky, mafiu a korupciu. Ale aj na pizzu. Jeho nápad ma zaujal.

Keď sa ma však ľudia pýtali, čo budem po skončení školy robiť, moje rozhodnutie ich väčšinou prekvapovalo. „Uvažuj-

jem, že pôjdem do Neapola," odpovedala som a hneď sa mi ušli začudované pohľady, vytreštené oči, ostrážité tváre a komentáre: „Neapol je špinavý!“, „Je nebezpečný!“ a dokonca aj: „Dobrí aj zlí chlapi vyzerajú rovnako! Nebudeš ich vedieť rozlíšiť!“

Hmmm, uvažovala som, to znie celkom zaujímavo.

Teraz viem, že Neapol je ako New York – buď ho milujete, alebo neznášate. A ak si ho raz oblúbite, nikto vás nepresvedčí o inom, ale rovnako nezmenia svoj postoj tí, čo ho nenávidia. Neapol pulzuje nespútanou, živelnou energiou, ktorá vás núti poddať sa a nechať sa vťahnuť do jej víru. Ak sa jej bránite, odsudzujete ju alebo pred ňou utekáte, odradí vás ešte pred tým, ako vám stihnú ukradnúť peňaženku.

Ešteže mi ju nepotiahli, kým som tu na teba čakala, vravela som si, keď Salvatore s vŕzganím otvoril dvere na aute, vystúpil a predstavil sa. Prosím vás, dvadsať minút?!

Salvatoreho matku Raffaellu Avalloneovú som spoznala, keď mi odporučila ubytovanie v izbe v internátnej škole. Po tom, čo som s konzulom rozobrala podrobnosti o svojej praxi, poprosila som ho aj o pomoc pri hľadaní ubytovania. Problém hneď posunul svojej manželke, talianskej signore, ktorá sa priatelila nielen s diplomatmi, ale aj s Neapolčanmi. Poznala istú paniu, čo sa angažovala na charitatívnych obedoch, slávnostných akciách či turnajoch v bridži. Tá pani bola Raffaella Avalloneová, ktorá navyše mala dve deti zhruba v mojom veku.

Tak sa teda Raffaella dozvedela o mladej Američanke, ktorá potrebuje *sistemazione*, zorganizovať voľný čas. „*Mi sono mossa subito*,” vyhlásila. Hneď to zariadim.

A slovo dodržala. Našla mi izbu a svojmu synovi Salvato-

remu prikázala, aby tej Američanke zavolať a stretol sa s ňou. „Salva, vezmeš ju niekam von!“ nariadila. „Chúďa dievča tu nikoho nepozná. A, prosím ťa, nieže budeš meškať!“

Salvatore mi teda nasledujúci deň zavolať. Rozhovor po telefóne bol dosť problematický, keďže som sa svojou obmedzenou taliančinou zmohla akurát na „som hladná“ alebo „som Američanka“. Hoci som väčšinou nerozumela tomu, čo Salvatore hovoril, jeho smiech ma dostal. A okrem toho som v Neapole nikoho nepoznala. Predchádzajúci večer som išla na večeru s dvoma sedemnástročnými chlapcami, ktorých som stretla v autobuse, iba preto, lebo som potrebovala spoločnosť, *compagnia*. Potešila som sa teda, že (ak som dobre pochopila) Salvatore ma nasledujúci večer príde vyzdvihnúť pred internát. Nuž čo, prinajhoršom si potrénujem taliančinu, vrela som si.

„Vôbec nevyzeráš ako Američanka!“ konštatoval – aspoň sa mi zdalo – po tom, čo sa mi predstavil. Ani on však nevyzeral ako typický Neapolčan – vysoký, nie svalnatý, lež útlý s úzkym hrudníkom pozvoľna prechádzajúcim do bruška, ktoré mu mierne prevísalo cez gombík na džínsoch. Pokožku mal opálenú, pery plné a nos veľký ako typický Riman. Na sebe mal tričko s nápisom MIAMI!

Čakala som niečo ako: „Teší ma, že ťa spoznávam, a prepáč, že meškám.“ Žiadneho ospravedlnenia ani zdvorilostných fráz som sa však nedočkala. Zato som si znovu vypočula jeho nákazlivý smiech. Začínal sa nádychom a vysokým tónom, postupne sa znižoval, až skončil na úrovni normálnej reči, a odhaľoval dokonalé biele zuby.

Salvatore mi otvoril dvere na druhej strane fiatky. Sadla som si, sedadlo podo mnou zaškrípalo. Na svoje maličké au-

to bol privysoký a čierne vlasy sa mu v dôsledku statickej elektriny lepili na strop auta. Všimla som si nechty na rukách položených na volante. Mali taký dokonale oválny tvar, aký dokáže vyčarovať iba manikérka. Bol to chlapec, ešte nie muž, ktorý si očividne dobre žil a kvalitne sa stravoval.

Salvatore šoféroval štýlom, pri ktorom sa nepotreboval dívať na cestu. Namiesto toho mi pozeral do očí a skúšal hovoriť otrasnou angličtinou, pričom sa neobťažoval ospravedlniť za nesprávne slovesné tvary. Ako môže byť dvadsaťtriročný chalan taký sebavedomý? Cítila som sa ako decko a iba som pasívne mlčala. Pokús sa povedať niečo po taliansky, vravela som si v duchu, napríklad: Kam ideme? Nemôžeš predsa celý čas čušať!

„*Dove andiamo?*“

„Do môjho bytu. Amerika! Amerika! *Petrol dollari!*“ Čo to má spoločné s ropnými dolármi? Vari si myslí, že som superboháčka zarábajúca na rope? Teraz viem, že vďaka televíznejmu seriálu *Dallas* si mnohí Taliani myslia, že ak majú Američania peniaze, zarobili ich na texaskej rope. V ten prvý večer som však absolútne netušila, odkiaľ ten výraz pochádza, a Salvatoremu sa zjavne neskutočne páčil, lebo ho ustavične opakoval a sprevádzal svojím typickým smiechom.

„Môj byt“ podľa dvadsaťtriročného Neapolčana nebola izba na internáte ani byt, kde by býval so spolubývajúcim. Mal na mysli byt svojich rodičov. A tak, hoci som predpokladala, že pôjdeme do pizzerie alebo že ma povodí po meste, ma priviedol domov k rodičom.

Avalloneovci bývali len kúsok cesty autom z môjho internátu v štvrti Posillipo, najkrajšej obytnej štvrti Neapola. Gréci ju pôvodne nazvali Pausilypon, čo v preklade znamená „od-

dych po namáhavej práci". Je situovaná na vrchu, ktorý je najvyšším bodom výbežku vyčnievajúceho do Neapolského zálivu. Mnoho rokov pred tým, ako sa táto oblasť stala súčasťou mesta, tu vyššia vrstva obyvateľstva Neapola trávila leto vo vilách lemujúcich pobrežie. Cestou po malebnej Via Posillipo si môžete všimnúť kamenné ukazovatele na vily Elena, Emma či Margherita. Z nich vedú schody rovno do čistého mora, na pláž Marechiaro.

Hoci Neapol patrí medzi najhustejšie osídlené mestá v Európe, Posillipo je pokojná štvrť s dostatkom voľného priestranstva. Dom Avalloneovcov stojí rovno oproti vchodu do terasovitého parku Virgiliano s výhľadom na modré more a ostrovy Capri, Ischia a Procida i na Amalfské pobrežie. Cez deň tam počuť škríkanie otravných čajok, večer občasné vrčanie motorky či zvuk ohňostroja v diaľke, ktorý sa nesie ponad more.

Keď Neapolčania chcú niekomu naznačiť, že je namyslený a má sa uskromniť, používajú vetu: *Myslíš si, že si z Posillipa?*

Palazzo Avalloneovcov, ktorý Salvatoreho otec postavil v šesťdesiatych rokoch minulého storočia, je situovaný vo vnútrozemí. Má dvanásť bytov, z nich deväť patrí rodine. Budova bez vážnejšieho poškodenia prežila masívne zemetrasenie v roku tisícdeväťstoosemdesiat (Salvatore mi neskôr spomínal, že si pamätá, ako ho zastihlo pri sledovaní futbalového zápasu v televízii a ako bežal dolu schodmi, ktoré sa kývali a vlnili ako oceán). Dom je teda kvalitne postavený a nachádza sa na pokojnom a krásnom mieste.

Zaparkovali sme v prítmí podzemnej garáže. Neuveriteľné, koľko vozidiel a v akých rôznych uhloch parkovalo na takom malom kúsku miesta. Stáli jedno tesne vedľa druhého, tak-

mer sa dotýkali nárazníkmi a bočnými oknami. Prečo, keď je vonku toľko miesta? čudovala som sa v duchu. „Akože,“ zareagoval Salvatore, keď som sa ho na to neskôr spýtala, „tam, kde bývaš, sa autá nekradnú?“

Jedným svižným, skúseným pohybom zaparkoval malú fiatku medzi dve ďalšie autá a odviezol ma k výťahu. Necítila som morský vzduch, iba pleseň, vlhkosť a výfukové plyny.

Mlčky sme sa maličkým výťahom vyviezli na najvyššie tretie poschodie. Salvatore masívnym strieborným kľúčom otvoril dvere do bytu a pozval ma dnu. „*Vieni, vieni,*“ povedal a pohodil kľúče na leňošku zo sedemnásteho storočia pri vchode do obývacej izby. Z predsieň som nazrela do tmavého a elegantného salóna, kde som zazrela sošky zlatých anjelikov a ťažké hodvábne textílie. Na podstavcoch stáli terakotové vázy. „Jáj, tie sú z Pompejí,“ vysvetlil mi Salvatore. Keď pred štyristo rokmi odhalili toto mesto pochované pod sopečným prachom, mnohé veci sa z neho rozkradli a rozpredali.

Čakala som, čo sa bude diať.

„*Mammmma!*“ zakričal Salvatore. Zvučný tenor, ktorý mi v aute znel tak očarujúco, sa pri volaní na matku zmenil na škripavý, nosový hlas. Pochytili ma obavy zo stretnutia s rodičmi. Bolo už dosť ťažké rozumieť niekomu v mojom veku, nieto ešte konverzovať so snobskou bohatou Neapolčankou, a ešte k tomu na jej území! Navyše som bola strašne hladná.

„*Mammmma! E' pronto?*“ Večera je už hotová? Vari vôbec nemieni povedať, že dovedol tú Američanku? Bolo počuť súchanie papúč a objavil sa Salvatoreho otec Nino, ktorý vyzeral asi na sedemdesiat. Nebol to však žiadny autoritatívny muž, hlava rodiny, ale jemný, uhladený pán, výrazne voňa-

júci kolínskou. Podali sme si ruky. Vďaka tomu, že tridsať rokov riadil luxusný rodinný hotel, hovoril po anglicky.

„*Salvato', è pronto da mangià?*“ Nino prešiel na neapolské nárečie a spýtal sa syna, či už je hotová večera, pričom ho chytil za ruku. Bol hladný ako my všetci.

Zavedli ma do kuchyne, kde Raffaella práve zložila telefón, vytiahla domácu pizzu z rúry a podpätkom zabuchla dvere na chladničke. Všetko plynulým a ladným pohybom. Nebola to tučná a nízka pani miešajúca omáčku na cestoviny. Vyzerala úžasne.

Bola štíhla, vysoká asi stošesťdesiat centimetrov. Oblečenú mala úzku ružovú plátennú blúzku, biele obtiahnuté džínsy opásané vybíjaným koženým opaskom a na nohách čižmy na vysokom podpätku. Bola kompletne namaľovaná – pery natreté leskom a olemované kontúrovacou ceruzkou, oči zvýraznené očnými linkami a sivými tieňmi. Vlasy mala krátke, plavé, s odborne urobeným melírom. Napriek výraznému mejkapu vôbec nevyzerala gýčovo, ale, naopak, veľmi atraktívne. V modrom kabátiku a širokých nohaviciach som sa pri nej cítila obrovská a nemotorná. Napriek oblečeniu z nášho priestranného šatníka vo Washingtone, ktoré podľa mojej mamy malo zoštíhľovať, som si vedľa tejto päťdesiatšesťročnej dámy v bielych džínsoch ani náhodou nepripadala štíhlejšia, ale ako tučný americký slimák.

„*Ciao, tesoro!* Sadkaj si, moja. Dúfam, že máš rada neapolskú pizzu. Nino, posuň si stoličku!“

Za Raffaellou sa po kuchyni pomedzi arómu pečeného cesta a bazalky vznášal závan parfumu Chanel. Hoci salón bol prepychový, kuchynka bola miniatúrna. Na pravej strane bol k stene s obkladačkami pripevnený obdĺžnikový stôl ma-

ximálne pre štyri osoby. Sporák, rúra, umývadlo a dosť malý pracovný pult sa nachádzali vľavo. Ak pri stole sedeli a jedli dvaja alebo viac ľudí, k chladničke vzadu sa nedalo prejsť. Prečo si rodina, ktorá očividne má dosť peňazí, nezariadi väčšiu kuchyňu? čudovala som sa v duchu.

Ako som neskôr zistila, ďalší priestor v byte zaberala obývacia izba s jedálenským kútom, kde Avalloneovci jedávali, keď mali hostí. Kuchyňa bola určená len na varenie a stolovanie *in famiglia*. Okolo členov rodiny môžeš obchádzať, drgať do nich, nakláňať sa ponad nich či stúpiť im na nohu, krmiť ich a dať sa krmiť. V prítomnosti ľudí, ktorých máme radi, nepotrebujeme veľa miesta.

Pri stole nezostalo miesto pre Raffaellu, no ona našťastie nemala v úmysle sedieť. Mala v pláne najmenej osem ďalších vecí, medziiným aj dbať o to, aby sa mladá Američanka v ich domácnosti cítila ako doma. Po istom čase prišla aj Salvatoreho staršia sestra Benedetta, predstavila sa mi a vtlačila sa medzi nás. Bola o tri roky staršia ako Salvatore, mala dvadsaťšesť a výrazné oči tyrkysovej farby schované za okuliarmi značky Armani s tenkým rámom. Dlhými bledohnedými vlasmi, hodvábnymi a rovnými, pohadzovala ako najkrajšie baby na našej strednej škole. Bolo trochu čudné, že o ôsmej večer už mala na sebe pyžamu s ružovými a bielymi medvedíkmi s balónmi a volánom okolo krku. *Mi piace stare comoda*, vysvetlila mi neskôr. Keď som doma, obliekam sa pohodlne. Jej brat mal na sebe ležérne tričko a džínsy, ona pohodlnú pyžamu. Iba ich matka si dala záležať na tom, aby vyzerala perfektne.

„*Benedetta lavora, capito? Ha iniziato a lavorare in banca,*“ oznamoval mi Nino so zdvihnutým obočím a významným úsmevom na tvári. Jednoznačne bol na dcéru hrdý a niekoľ-

kokrát zopakoval, že vo veku dvadsaťšesť rokov už pracuje. Má prácu v banke! Pochopila som, že na Neapolčanku to je zrejme priskoro. Univerzitu skončila s najlepšimi výsledkami a v rekordnom čase a hneď ju zamestnala neapolská Banca di Roma ako finančnú poradkyňu pre investície klientov. Dostala *contratto a tempo indeterminato* – zmluvu na čas neurčitý, čo znamenalo, že ju nemôžu vyhodiť a ako päťdesiatpäťročná môže ísť do dôchodku. Život bol k nej štedrý – s prácou to vyhrala a na budúci rok v lete sa mala vydávať.

„*Matrimonio! Matrimonio!* Budeme mať svadbu!“ oznamoval mi Nino, očividne veľmi pozitívne naladený. Ja som sa do rozhovoru zapojila iba občasne výkrikmi „*veramente?*“ – naozaj? a „*mamma mia!*“, aby som dala najavo úžas. Takže ten elegantný, hnedooký, supersebavedomý Salvatore je mladším bratom zázračného dieťaťa s tyrkysovými očami. Asi ho to dosť otravovalo.

Raffaella medzitým spomínala slovo *multa* a pritom kvapkala na pariacu sa pizzu olivový olej. Kto dostal pokutu za parkovanie vo výške päťdesiatitsíc lír a pôjde ju zajtra na poštu zaplatiť? Keby som vtedy rozumela, že *multa* znamená pokuta za parkovanie a že Salvatore sa obhajuje, že vtedy v utorok koncom júna sa vôbec nenachádzal ani len v okolí Via Toledo, kým Benedetta sa hádala, že jej brat ako jediný z rodiny bežne parkuje za tromi ďalšími autami, asi by som prestala vykrikovať *veramente* a *mamma mia!*

„Čože, ja? V žiadnom prípade!“ reagovala Raffaella na Benedettino obvinenie a dramaticky zmeravela, držiac horúcu pizzu v rukavici nad Ninovou hlavou. Zdalo sa, že na mňa všetci zabudli. Salva sa hádal so sestrou, Nino sa netrpezlivo obzeral, kedy už dostane pizzu, a Raffaella vykladala, čo všet-

ko v ten júnový utorok robila. Uvedomila som si, že zrejme ide o bežnú rodinnú debatu.

Napokon Raffaella položila jeden plátok pizze na tanier a podala mi ho ponad manželovu hlavu. Salvatore sa po prvý raz, odkedy sme vošli do bytu, pozrel na mňa.

Čo je to za dievča? Ako bude jesť pizzu?

Okamžite som pochopila, že v ten večer bolo pre každého pri stole najdôležitejšie to, čo si o pizzi pomyslí. Bola horúca, lepkavá a hrubá, takže sa nedala jesť rukami. Vzala som si teda nôž a vidličku a ochutnala ju. Objektívne musím priznať, že to bola najlepšia pizza, akú som v živote jedla. Nemala som však dostatočné jazykové zručnosti, aby som to vyjadrila. Zabrlala som teda čosi ako: „Pizza dobrá, áno, veľmi pekne ďakujem. Salvatore rodina paradajka pizza.“

A za tým nasledoval smiech.

Aj ja som sa zasmiala. Pizza bola naozaj chutná a trochu som sa uvoľnila.

Bolo to zároveň prvý raz z mnohých prípadov, keď sa môj spôsob stolovania stal predstavením pre ostatných. Kofónia hlasov stíchla, zavládlo ticho a všetky oči sa upreli na mňa. Pod neskutočným tlakom som si okolo vidličky nakrúcala špagety alebo odkrajovala z pizze. Neodfrkne mi kúsok? Trafím si do úst? Musím najprv dožiť, až potom začať chváliť? Všetci boli zvedaví, čo si asi dievča zo svetovej veľmoci myslí o danom jedle. A ja som ich uspokojovala pokrikmi: *Mamma mia!* Úžasné! *Buonissimo!* V živote som nejedla nič také dobré!

V ten prvý večer som sa však dopustila veľkého faux pas, *brutta figura*, ako hovoria Taliani. Začala som jesť okraj pizze pred tým, ako som zjedla ostatné. Salvatore vstal, podišiel

k mojej stoličke medzi Ninom a Benedettou, sklonil sa, vzal môj nôž aj vidličku do krásne opálených rúk a pokrájal pizzu na kúsky. Po celý čas mi pozeral do očí a bol tak blízko, že som cítila jeho vodu po holení.

„Najprv musíš zjesť tieto kúsky,“ povedal mi. „Okraj sa vždy je až posledný!“ A zasypal ma záplavou ďalších slov, ktorým som nerozumela. Pochopila som však, ako veľmi záleží na tom, ako sa pizza konzumuje. Fajn, potenciál mám, potrebovala som len ukázať cestu.

Podarilo sa mi dojesť tak, že mi nič nespadlo na zem a ešte väčšmi som sa nestrápnila. Do lona mi však napadalo zopár omrvínek (lebo papierovú servítku som žmolila v spotenej dlani). Raffaella sa po chvíli zvrtila od výlevky a zostala stáť nado mnou, mlčky mi zízala do lona. Než som sa nazdala, siahla mi rukou s vymanikúrovanými nechtami a smaragdovým prsteňom medzi nohy. Preboha, čo to má znamenať? zľakla som sa.

„*Briciole, briciole*,“ vysvetľovala. Do konca života už nezaбудnem, ako sa po taliansky povedia omrvinky: BRIČOLE. Raffaella jednoducho chcela predísť tomu, aby sa rozniesli po celom byte, a vôbec ju netrápilo, že sa nachádzali v blízkosti mojej intímnej oblasti.

Potom si Raffaella začala pospevovať pieseň o paradajkovej pizzi. Mala podobný rytmus ako *Funicoli, funicolà* a ako spievala, pohojdávala sa v bokoch. *Conosci questa?* Poznáš túto? Hlas mala hlboký, sýty a výrazný. Všetci ostatní sa rozprávali, väčšinou o praktických veciach. Každodenný život tejto rodiny spájalo množstvo organizačných vecí – rodičia i dospelé deti riešili problém s pokutovým lístkom a kedy príde inštalatér opraviť tečúci záchod. Pripadalo mi zvláštne,

že vo vedľajšej miestnosti sa nachádzajú drahé umelecké diela a vázy z Pompejí, lebo som mala pocit, akoby sme sedeli v taliansko-americkej kuchyni v Jersey City.

Nebola som si istá, či sa mi Salvatore vôbec páči, a nerozumela som takmer ničomu, o čom sa okolo mňa rozprávalo, no vedela som, že aj bez obradnosti, ceremónií a plynulej verbálnej komunikácie do tejto rodiny zapadnem.

Ministerstvo zahraničných vecí

Americký konzulát v Neapole je veľká hranatá budova na pobreží v oblasti Mergellina, v prístave, odkiaľ vyplavujú lode na ostrovy Capri a Ischia. Obkolesujú ho palmy a stráži niekoľko otvorených tankov, z ktorých usmiati talianski vojaci so samopalmi pozorujú turistov. V roku tisícdeväťstodevätdesiatšesť vítala návštevníkov teritória USA obrovská americká zástava a fotografia veľmi ružového prezidenta Clintona.

Moja práca na konzuláte vôbec nebola stresujúca. Pracovala som v politickej kancelárii a medzi Spojenými štátmi a južným Talianskom nebolo našťastie koncom deväťdesiatych rokov minulého storočia takmer žiadne politické napätie. Okrem toho som tam bola jediná neplatená praktikantka. Moji spolupracovníci pozostávali z miestnych Talianov so zmluvami na dobu neurčitú a z amerických zamestnancov diplomatických služieb, ktorí boli šťastní, že ich vyslali do Neapola, kde si mohli vydýchnuť a relaxovať, než ich presunú niekam do Darfuru. Do práce som zvyčajne chodila o pol desiatej a prvá prestávka na kapučíno sa začínala už o štvrt na jedenásť.

„Plánuješ si urobiť skúšku z diplomatických služieb?“ pýtali sa ma Američania na konzuláte. Pravdupovediac, nemala som predstavu, akú kariéru si chcem zvoliť. Obidvaja moji rodičia mali diplom z medzinárodných vzťahov, preto som si myslela, že by som mohla byť diplomatkou (presnejšie veľvyslankyňou v malej tropickej krajine, kde by som mohla organizovať zábavné večierky so svojimi zamestnancami). Ekonomika ani politika mi však príliš nevoňali. Mojou záľubou bolo divadlo. Počas štúdií som pred skúškou divadelnej hry vždy prečesávala diskusné fóra, balila občerstvenie na prestávky počas generálky a písala si úlohy, kým sa skúšala technika.

Javisko bolo miesto, kde som sa najväčšmi cítila sama sebou.

Lenže podľa mojej rodiny herectvo nie je zamestnanie. Áno, je to úžasný koníček, ale musíš mať aj niečo do zálohy. Na vysokej škole som vynikala v kultúrnej antropológii, no, bohužiaľ, mi to vôbec nepomohlo zistiť, aké povolanie si vybrať. Dospela som iba k fascinujúcemu poznatku, že rituály Eskimáčok dodržiavané pri pôrode odrážajú ich komplexnú rolu v spoločnosti.

Prax v Neapole mi nemala priniesť odpovede na tieto otázky, chcela som ňou však získať čas, než po návrate do USA zistím, akou cestou sa vydať.

Mojou šéfkou na konzuláte bola impozantná moletná Afroameričanka z Chicaga, ktorá ma hneď vzala pod svoje krídla. Bola bystrá, veselá, hovorila perfektnou taliančinou a rýchlo som prišla na to, že si žije úžasný život. Súčasťou našich pracovných dní boli okrem prestávok na kapučíno aj dvojhodinové obedy s talianskymi podnikateľmi v dobrých rybích reštauráciách pri konzuláte. Cynthia mala väčšinou hlavné slovo

a zmlkla len vtedy, keď si vyberala *calamari fritti* z taniera. Feš-ní juhotalianski magnáti, ktorí dúfali, že získajú americkú podporu na založenie priemyselného podniku, iba ticho sedeli, nevediac, čo si majú myslieť o tejto Tine Turner s hlasným smiechom a bučatej bielej dievčine, čo ju sprevádzala.

Pracovný deň sa končil o pol šiestej a ja som vždy pešo prešla po kľukatej pobrežnej ceste späť do Posillipa. Hvizdanie a pokriky mužov na motorkách, ktorým sa mladá žena kráčajúca sama po uliciach Neapola nevyhne, som si nevšímala, pretože som si z kazety na volkmene prehrávala do chľapatých slúchadiel rock deväťdesiatych rokov.

Na internát som sa vrátila práve v čase večere.

Istituto Denza je katolícka chlapčenská internátna škola, ktorá nemala dostatok katolíckych chlapcov, čo by platili účty. A keďže do Neapola som prišla v septembri a škola sa začínala v polovici októbra, neboli na internáte vôbec nijakí chlapci.

Areál školy bol husto zarastený zeleňou – borovicami, olivovníkmi, bugénavileami – a zdobili ho osvetlené sošky Madony, sediace na križovatkách chodníkov. Aby barnabitskí rehoľníci, ktorí školu prevádzkovali, mohli udržiavať zeleň, futbalové ihriská i budovy, rozhodli sa prijať do Denzy študentov z iných častí Talianska, aby platili za ubytovanie a stravu. Ale ani to nestačilo. Nakoniec boli nútení prijať aj (*ahimé!* strach a hrôza!) študentky.

Mne to však nikto nevysvetlil. Prvý deň ma do izby suchtávym krokom zaviedla drobná mníška v bielom, od ktorej sa mi ušli iba dve slová: *Buongiorno* a *prego*, keď mi ukazovala

cestu. V izbe bola posteľ, pracovný stôl a dve okná s výhľadom do tropickej záhrady. Podľa ticha všade naokolo som pochopila, že v budove nikoho niet. V duchu som sa čudovala, kde asi sú ostatní študenti z internátu. Plánujú spoločenskú akciu na privítanie novej Američanky? A nájdem v skrini dostatok vešiakov?

„*Per cena* – na večeru,“ spomenula si mníška pred odchodom a spustila kopu slov, ktorým som vôbec nerozumela. Sledovala som jej ruku pokrivenú artritídou, ktorou ukazovala doľava a potom doprava. Čo to povedala – popri tretej Madone a pri druhom futbalovom ihrisku doprava?

„*Grazie*,“ poďakovala som s úsmevom. „*Grazie tante*.“

Keď príde čas večere, pôjdem jednoducho rovno za nosom, povedala som si.

Mensa, čiže školská jedáleň, sa nachádzala dobrých desať minút chôdze od mojej budovy. Po ceste som okrem jašteríc prebiehajúcich cez chodník a komárov, ktoré ma štípali do lýtok, nevidela nijaké známky života. Neďaleko zazvonil kostolný zvon a ja som dúfala, že tak sa oznamuje: polievka je hotová.

Konečne som našla jedáleň (nechceli by ste miestu s takou božskou vôňou radšej hovoriť kaviareň?) – obrovskú miestnosť s podlahou i stenami obloženými mramorom, krištáľovými lustrami a mnohými prázdnyimi stolmi pre šesť osôb. Nebol tam rad, vzala som si teda podnos a pozorovala mníšku v zástere, ako mi nakladá upražžený baklažán a paradajky. Potom mi podala maličkú karafu s červeným vínom so slovami: „*Buon appetito, signorina*.“

V ten prvý večer boli v Denze obsadené iba dva stoly. Pri jednom sedeli štyri mníšky, ktoré prišli na návštevu, pri dru-

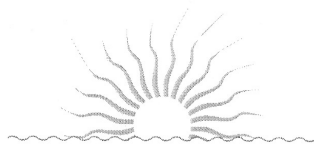
hom traja chlapci študenti. Zostala som stáť s táčňou v ruke a rozhodovala sa, kam si sadnem, kým ostatní ma pozorovali. Všetkým bolo jasné, kam patrí, len ja som to nevedela.

Sadla som si teda k chlapcom (už žiadne delenie podľa pohlavia, *basta!*). No len čo som to urobila, pochopila som, že to nebol dobrý výber. Nikto však nepovedal ani slovo.

Prešla iba minúta a v jedálni sa začali ozývať ženské hlasy. Zvrtla som sa a uvidela vojsť dnu tri usmiate mladé ženy. Boli to sestry – všetky mali dlhé čierne vlasy a mandľové oči. Neškôp som sa dozvedela, že v Denze nebývali, iba sa tam stravovali. Ich rodičia bývali v mestečku v Kalábrii na špici „čižmy“ talianskeho polostrova a dievčatá prišli do veľkomesta študovať. Keď prešli okolo môjho stola a pozdravili ma *Ciao*, vedela som, že Boh predsa len existuje.

Maria Rosa a Francesca (aj ich malá sestra Isabella, najtichšia z troch grácií, ktorá iba kývala hlavou a usmievala sa) sa nikdy nestretli s cudzincom. Nikdy necestovali na sever od Neapola a nikdy neochutnali kečup. Zasykali ma otázkami: Čo robím na konzuláte? Sú všetky domy v Amerike také isté ako v seriáli *Dynastia*? Menia Američanky manželov tak často ako v seriáli *Mladí a nepokojní*?

Svojou lámanou taliančinou som im teda porozprávala o svojej domovine. Naozaj sa veľmi hodilo, že som študovala kultúrnu antropológiu, lebo som vedela povedať: Amerika, rozvod, veľmi ľahko!; nemocnice veľmi drahé; a veľmi veľa zbraní. Moje kamarátky získali nové poznatky a ja som viac nebola sama.

Sušienky Oreo

Meriam stošesťdesiat centimetrov a v septembri tisícdeväťstodeväťdesiatšesť som vážila sedemdesiat kilogramov. Kalábrijčanky z internátnej školy si mysleli, že to je výsledok americkej stravy. Salvatore si myslel, že sa asi rada napchávam. Nikomu v Neapole však nenapadlo, že trpím poruchou záchvatového prejedania sa. Anorexiu som nemohla dostať, lebo som veľmi rada jedla a vracanie sa mi hnusilo. Čo mi teda zostávalo? Záchvatové prejedanie sa. Striedavo som sa prejedala a hladovala, niekoľko dní odmietala stravu alebo žuvala stopky zeleru. Podľa tradičnej výchovy vyššej spoločenskej vrstvy na východnom pobreží som mala byť racionálna a kontrolovať si chuť do jedla. Usilovala som sa to dodržiavať, no stávalo sa mi, že raz začas som na jedno posedenie zjedla aj tri škatule sušienok Oreo.

V priebehu prvých týždňov v Neapole som sa prestala prejedať a schudla som deväť kíľ. Nedržala som diétu – vlastne mi jedlo nikdy tak nechutilo ako vtedy. Čiastočne boli dôvodom praktické dôsledky života v Taliansku, no zároveň aj niečo podstatnejšie.